

Deventer, 18 januari 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij reageert de themagroep Armoede en schulden van het Stedennetwerk G40, op het concept wetsvoorstel afschaffing collectiviteitskorting zorgverzekering. De themagroep reageert vanuit haar bestuurlijke kerngroep welke wordt vertegenwoordigd door de wethouders uit de gemeenten Breda, Leiden, Hoorn, Nijmegen, Emmen, Venlo en Deventer.

Motivatie voor dit wetsvoorstel

De regering geeft in het voorstel drie redenen om de premiekorting bij collectiviteiten af te schaffen:

1. De oorspronkelijke doelstelling, die van het behalen van gezondheidswinst, wordt door de verzekeraars onvoldoende behaald.
2. De collectiviteitskorting ondermijnt de solidariteit binnen het zorgstelsel. De korting wordt gefinancierd vanuit een premieopslag van alle verzekerden. Verzekerden die niet deelnemen aan een collectiviteit of deelnemen aan een collectiviteit met een lagere korting, betalen daardoor een hogere premie.
3. Door het grote aanbod in (kleine) collectiviteiten raken burgers het overzicht kwijt en kunnen zij moeilijker de premies en bijbehorende pakketten onderscheiden. Burgers kunnen daardoor hun recht op keuzevrijheid moeilijker uitoefenen.

De themagroep Armoede en schulden van de G40 maakt zich zorgen over de mogelijke consequenties die dit voorstel heeft op met name de burgers met een minimuminkomen of in de schuldhulpverlening, vanwege het effect dat het voorstel heeft op de gemeentepolis.

Gemeentepolis

In de loop van de jaren zijn steeds meer gemeenten een zogenoemde gemeentepolis aan gaan bieden voor de doelgroep minima. De gemiddelde korting op de premie is 2,5%, daarnaast zijn veel van kostenposten die voorheen vanuit de bijzondere bijstand werden vergoed, nu opgenomen in de aanvullende pakketten van de gemeentepolis.

Buiten dat dit de administratieve lasten van gemeenten verlicht, zorgt het er bovendien voor dat deze veelal kwetsbare doelgroep een beroep kan doen op een goede aanvullende verzekering.

Voor een groep minima en mensen met schuldenproblematiek zijn de gemeentepolissen soms de enige toegang tot een aanvullende verzekering of de enige binnen hun budget. Gezien de samenhang tussen armoede en gezondheid is het goed verzekerd zijn bovendien nodig, om hoge zorgkosten die niet vanuit de basisverzekering worden vergoed, af te dekken. Deze hoge zorgkosten kunnen anders zorgen voor meer betalingsachterstanden en daarmee een neerwaartse (financiële) spiraal.

Dat de gemeentepolis een belangrijk instrument is, concludeerde ook het CPB in haar onderzoek "Verbeteropties Gemeentepolis", welke eind 2019 werd gepubliceerd. Daarin werd gesteld dat het 'een waardevol instrument is voor een integrale aanpak van armoede, gezondheid en schulden bij mensen met een laag inkomen'.

Gevolgen afschaffen collectiviteitskorting

De afschaffing van de collectiviteitskorting baart de themagroep op de volgende punten zorgen:

1. In het wetsvoorstel wordt gesteld dat er geen financiële gevolgen zullen zijn. Daarbij wordt de aannahme gedaan dat het vervallen van de korting wordt opgevangen door het vervallen van de premieopslag. Deze aannahme is echter niet onderbouwd; de praktijk moet uitwijzen of dit daadwerkelijk zo gaat zijn. Wanneer deze aannahme in de praktijk niet uitkomt, resulteert het in hogere zorgpremies. Voor een doelgroep waarbij het besteedbaar budget al onder druk staat of niet voldoende is, is dit zeer onwenselijk.
2. In het wetsvoorstel wordt aangegeven dat het voor gemeenten nog steeds mogelijk blijft om een gemeentepolis aan te bieden en afspraken te maken over het voorkomen van

schuldenproblematiek en regelingen ten aanzien van het eigen risico. In het wetsvoorstel is echter niet uitgewerkt welke regelingen ten aanzien van het eigen risico wel mogelijk zijn en of dit niet ook het solidariteitsbeginsel aantast. Bovendien wordt de financiële druk op gemeenten verhoogd; een premiekorting zal voortaan volledig voor rekening van de gemeente komen. Het gevolg hier van kan zijn dat de inhoud van de polis versoerd moet worden en de polis daardoor minder betaalbaar/interessant/passend is voor de doelgroep. Anderzijds kan versoering van de inhoud van de pakketten leiden tot meer beroep op vergoeding vanuit de bijzondere bijstand.

3. De afgelopen jaren hebben meerdere zorgverzekeraars besloten geen collectiviteit meer met gemeenten af te sluiten of de korting te verlagen/af te schaffen. Voor hen is de doelgroep minima namelijk financieel niet interessant, gezien de vereveningssystematiek die de relatief hoge zorgkosten van deze doelgroep niet afdekt. Het wegvallen van de collectiviteitskorting kan dit effect versterken. Gemeenten staan dan voor de keuze/opgave om hun minimabeleid op dit onderdeel opnieuw in te richten (een aantal gemeenten staan ook nu al voor deze opgave).

Concluderend stellen we dat het afschaffen van de collectiviteitskorting consequenties heeft voor de doelgroep minima. Juist voor deze doelgroep is de toegang tot betaalbare zorg belangrijk, zowel op het gebied van gezondheid als op het gebied van het voorkomen van geldzorgen en schuldenproblematiek. Goede, toegankelijke en betaalbare zorg voor minima is bovendien een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Rijk, gemeenten én zorgverzekeraars.

Wij vragen het Rijk om deze consequenties nader in kaart te brengen en waar nodig passende oplossingen te vinden voor onze kwetsbare inwoners waarvoor verzekerd zijn via een gemeentelijke collectiviteit een van de beperkte mogelijkheden was. In veel gevallen zien we dat het vervallen van de collectiviteitskorting door de verzekerde zelf moet worden opgevangen en dit is voor deze groep vrijwel onmogelijk.

We sluiten ons tevens aan bij de oproep van de VNG om, samen met gemeenten, eventuele alternatieve instrumenten voor het minimabeleid te onderzoeken en om de vereveningssystematiek zo in te richten dat gemeentepolis niet verliesgevend is voor zorgverzekeraars. Uiteraard zijn wij meer dan bereid om in dit proces onze bijdrage te leveren.

Namens de bestuurlijke kerngroep Themagroep Armoede en Schulden, G40 Stedennetwerk,

Wethouder Adank, gemeente Breda
Wethouder Damen, gemeente Leiden
Wethouder al Mobayed, gemeente Hoorn
Wethouder Molenaar, gemeente Nijmegen
Wethouder Vervoort, gemeente Venlo
Wethouder Wanders, gemeente Emmen

Wethouder de Geest
Gemeente Deventer
Voorzitter Themagroep Armoede en Schulden, G40 Stedennetwerk.